

Kovara Akademîk a Xebatên Kurdî ya Navneteweyî
International Peer-reviewed Journal of Kurdish Studies

Cild 4 Jimar 14 Sal 7 - 2020

Volume 4 Issue 14 Year 7 - 2020

Pak Ajans Yay. Tur. ve Dış Tic. Ltd. Şti.
Büyük Reşitpaşa Cad. Yümni İş Merkezi No: 22/29
Vezneciler – Fatih / İSTANBUL
Tel & Faks: 0212 519 00 09
www.nubiharakademi.com | http://dergipark.gov.tr/nubihar
E-mail: nubiharakademi@gmail.com

Li Ser Navê Pak Ajansê Xwediyê Kovarê û Berpîrsê Karên Nivîsê
On Behalf of Pak Agency the Owner of Journal and Responsible Editor
Pak Ajans Yayıncılık Ltd. Şti. adına Sahibi ve Yazışları Müdürü
Süleyman Çevik

EDİTORÊN JIMARÊ / ISSUE EDITORS

Bor, İbrahim / Assoc. Prof., *Indiana University, USA*
Yonat, Mehmet / Dr., *Mardin Artuklu University, Turkey*

DESTEYA EDİTORİYÊ / EDITORIAL BOARD

Acar, Hayrullah / Assoc. Prof., *Mardin Artuklu University, Turkey*
Adak, Abdurrahman / Prof., *Mardin Artuklu University, Turkey*
Aslanoğlu, Osman / Asst. Prof., *Dicle University, Turkey*
Aydın, Tahirhan / Prof., *Mardin Artuklu University, Turkey*
Beltekin, Nurettin / Asst. Prof., *Mardin Artuklu University, Turkey*
Bor, İbrahim / Assoc. Prof., *Indiana University, USA*
Ergün, Zülküf / Dr., *Mardin Artuklu University, Turkey*
Tek, Ayhan / Assoc. Prof., *Mus Alparslan University, Turkey*
Türel, Vehbi / Assoc. Prof., *Bingöl University, Turkey*

ÇAP / PRINTED BY

Hünkar Organizasyon Matbaa
Balabanağa Mah. Doğruman İş Mrk. No: 6 Büro: 5-6
Fatih-İstanbul Tel: 0 212 520 72 59
Sertifika No:17815

MÎZANPAJ & PAGE DESIGN

Şemal Medya (semalmedya@gmail.com)

Kovara Nûbihar Akademîyê ji aliyê van îndeksan ve tê naskirin:
The Journal of Nûbihar Akademî is accepted by these indexes:

Nûbihar Akademî kovareke bihekem, akademîk û navneteweyî ye. Di demsalên bihar û payîzê de salê du caran tê weşandin. / Nûbihar Akademî is an international peer-reviewed academic journal. It is published biannually in spring and autumn.

Yayın Türü: Yerel Süreli Yayın.
ISSN: 2147-883X

DESTEYA ŞÊWRÊ / ADVISORY BOARD

Akin, Salih / Assoc. Prof., *Rouen University, France*

Bozarlan, Hamit / Prof., *École des Hautes Études en Sciences Sociales, France*

Bruinessen, Martin Van / Prof., *Universiteit Utrecht, Nederlands*

Jalil, Jalile / Prof., *Instituta Kurdzaniyê, Wien, Austria*

Kreyenbroek, Philip G. / Prof., *Georg-August University, Germany*

Musa, Abdulwahab Khalid / Prof., *Zakho University, Kurdistan-Iraq*

Vali, Abbas / Prof., *Independent Academician*

Yeğen, Mesut / Prof., *Independent Academician*

NAVEROK / CONTENTS

JI EDÎTOR/EDITORIAL..... 07-09

Cinema, Horror and the Wrath of God:

Turkish Islam's Claims in the Kurdish East

Sînema, Tirs û Xezeba Xwedê: Angaştên Îslama Tirkan li Rojhilata Kurd

ALI SENGUL11-28

Asta Segmentale û Suprasegmental de Yewine-Vengê Zazakî

Segmental and Suprasegmental Levels Phonemes in Zaza

AHMET KIRKAN.....29-46

Hilsengandinek li Ser Pirtûkên Rêzimana Kurmancî

ji Aliyê Rêbazên Hînkirina Rêzimanê ve

An Evaluation on Kurdish Grammar Books in Terms
of Grammar Teaching Methodologies

ŞEHMUS KURT47-59

Hûrnêrînek li Ser Naveroka Heyranokên Herêma Wanê

An Overview of the Content of the Heyranoks of Van Region

MEHMET YILDIRIMÇAKAR.....61-82

WERGEREK / A TRANSLATION

ZIMANÊ KURDÎ

JAFFER SHEYHOLISLAMI / Ji Îngilîzî bo Kurdî: Mehmet Yonat 83-106

DOKUMENTEK / A DOCUMENT

ژماره‌ی ۱۰۱ ی پۆژنامه‌ی کوردستان بۆ یه‌که‌م جار

مه‌هاباد: فه‌ره‌یدون چه‌که‌یمزاده 107-118

Editor

Ji Nûbihar Akademîyê merheba!

Kovara Kurdolojîyê Nûbihar Akademî, di sala xwe ya heftan a kovargerîya akademîk de bi hejmara xwe ya 14an li pêşberî raya giştî ya akademîk e. Di vê hejmarê de çar gotar, dokumentek û wergerek cih digirin. Du gotar bi Kurdîya Kurmancî, yek bi Kurdîya Zazakî û yek jî bi Îngilîzî ye. Dokumenta vê hejmarê bi Soranî, wergêran jî bi Kurdîya Kurmancî ye. Temayên vê hejmarê bi mijarên curbicur yên Kurdolojîyê ve eleqedar in.

Ali Sengul di gotara xwe ya Îngilîzî ya bi navê “Cinema, Horror and the Wrath of God: Turkish Islam’s Claims in the Kurdish East”ê de xwendineke allegorik ya filmê tirsê yê bi Tirkî yê bi navê *Büyü / Efsûnê* (Orhan Oguz, 2004) pêşkeş dike. Li gor vê xwendinê, berîya filmê *Büyüyê* îdeolojîya sînematik ya Tirkîyeyê ji bo Rojhilata Kurd realîzma civakî bû. Lê di vî filmî de pirsgerêkên Rojhilata Kurd bi îdeolojîya Turko-Îslamîkê hatine nirxandin. Di filmê *Büyüyê* de Rojhilata Kurd wekî cihekî tirs, mirin û efsûnê tê nîşandan û Îslam wekî çareserîyê tê pêşkeşkirin. Nivîskar vî filmî wekî destpêka çanda populer a Tirkîyeyê dinirxîne ku ev çanda populer xwedîyê şopên îdeolojîya neteweyî û herêmî ya şêwesaiya siyaseta Îslamîparêz e.

Ahmet Kırkan di gotara xwe ya bi navê “Asta Segmentale û Suprasegmental de Yewine-Vengê Zazakî” de mijara fonemên Kurdîya Zazakî di asta segmental û suprasegmental de nirxandîye. Bi vê xebata xwe de ku bi Kurdîya Zazakî hatîye nivîsîn, nivîskar hewl daye ku allofon û allomorfên Kurdîya Zazakî bi krîterên zanista fonolojîyê ve pênas bike.

Şehmus Kurt di gotara xwe ya bi navê “Hilsengandinek li Ser Pirtûkên Rêzimana Kurmancî ji aliyê Rêbazên Hînkirina Rêzimanê ve” de ku bi Kurdîya Kurmancî hatîye nivîsîn, heft pirtûkên rêzimana Kurdî di çarçoveya rêbazên sereke yên hînkirina rêzimanê de nirxandîne. Nivîskar gihîştîye wê encamê ku ev pirtûk bi endîşeyên cuda hatine nivîsîn.

Gotara dawîn ya vê hejmarê bi folklorê Kurdi ve eleqedar e. **Mehmet Yıldırımçakar** di gotara xwe ya bi navê “Hûmêrînek li Ser Naveroka Heyranokên Herêma Wanê” de keresteyên folklorîk yên herema Wanê bi awayekî sistematîk nirxandîne. Bi vê xebatê tê dîtin ku heyranok ji hêla hêma, motîf û sembolan ve gelekî dewlemend in.

Wegera vê hejmarê gotara **Jaffer Sheyholislami** ya bi navê “(The Kurdish Language” e ku ji hêla **Mehmet Yonatî** ve ji Îngilîzî bo Kurdîya Kurmancî hatîye wergerandin. Ev gotar hem ji hêla agahîyên xwe yên derbarê zaravayên Kurdî de hem jî ji hêla berawirdkirina zaravayên Kurdî Kurmancî û Soranî ve gelek girîng e. Lê qiymeta eslî ya vê wergerê ew e ku ev gotar agahîyên gramatîk yên derbarê Kurdîya Soranî de bi awayekî sistematîk pêşkeşî xwînerên Kurdîya Kurmancî dike. Dîsa, metna mînak ya di dawîya gotarê de ji bo têgîhîştina avanîya Kurdîya Soranî û berawirdkirina wê bi Kurdîya Kurmancî re gelek fonksîyonel e.

Di vê hejmarê de di beşa belgenamê de hejmara 101ê ya rojnameya Kurdistanê ya dema Komara Mehabadê cih digire. Ev ji hêla **Feridoon Hakimzade** ve bi navê “ی کوردستان بو یەکەم جار ۱۰۱ ی رۆژنامه ژماره” bi Kurdîya Soranî hatîye amadekirin. Ji bilî rûpelên vê hejmara rojnameya Kurdistanê, nivîskar hem behsa çîroka dîtina vê hejmarê dike hem jî gotareke vê hejmarê di vê nivîsê de dide.

Heta hejmara bê ya **Nûbihar Akademîyê** ku em ê dîsa bi xebatên nû yên zanistî bên pêşberî we bimînin di nav xweşîyê de.

Edîtorên Jimarê

Editorial

Nûbihar Akademi presents its 14th issue in its seventh year of academic journalism. This issue includes four articles, a document, and a translation under varied topics of Kurdology. Two articles are in Kurmanji Kurdish, one is in Zazaki Kurdish and one is in English. The document of this issue is in Sorani Kurdish, the translation is in Kurmanji Kurdish.

Ali Sengul in his article written in English and titled “Cinema, Horror and the Wrath of God: Turkish Islam’s Claims in the Kurdish East” offers an allegorical reading of the Turkish horror film *Büyü* / Spell (Orhan Oguz, 2004). According to this reading, before the film *Büyü*, the cinematic ideology of Turkey was social realism for the Kurdish East. But in this film, the problems of the Kurdish East are evaluated with Turko-Islamic ideology. In *Büyü*, the Kurdish East is portrayed as a place of fear, death, and enchantment, and Islam is presented as a solution. The author considers this film as the beginning of the popular culture in Turkey which has traces of the national and territorial ideology of the new pro-Islamic political formation.

Ahmet Kırkan in his article titled “Asta Segmentale û Suprasegmental de Yewine-Vengê Zazakî” evaluates Zazaki Kurdish phonemes in segmental and suprasegmental levels. With this work written in Zazaki Kurdish, the author has tried to define the allophones and allomorphs of Zazaki Kurdish with the criteria of phonology.

Şehmus Kurt in his article titled “Hilsengandinek li Ser Pirtûkên Rêzimana Kurmancî ji aliyê Rêbazên Hînkirina Rêzimanê ve” which is written in Kurmanci Kurdish, evaluates seven Kurmanci grammar books with basic criteria of teaching grammar. The author concludes that these books were written with different ideas in mind.

The last article on this issue is about Kurdish Folklore. **Mehmet Yıldırımçakar** in his article titled “Hûrnêrînek li Ser Naveroka Heyranokên Herêma Wanê” offers a systematical evaluation of some folklore materials of the Van region. This work shows that *Heyranoks* are very rich in images, motifs, and symbols.

In the translation section, **Jaffer Sheyholislami**’s article titled “(The Kurdish) Language” translated for Kurdish by **Mehmet Yonat**. This article is important both for its information about Kurdish dialects and for comparing Kurdish dia-

lects of Kurmanji and Sorani. But the real value of this translation comes from the fact that this article systematically provides grammatical information about Sorani Kurdish to Kurmanji Kurdish readers. Moreover, the example text at the end of the article is very functional for understanding the structure of Sorani Kurdish and comparing it with Kurmanji Kurdish.

This issue contains the 101st issue of the Kurdistan newspaper of the Republic of Mahabad in the documentary section. This document is presented by **Feridoon Hakimzade** in Sorani Kurdish with the title “ژماره‌ی ١٠١ ی رۆژنامه‌ی کوردستان بۆ یه‌که‌م” “چار”. In addition to the pages of this issue of the Kurdistan newspaper, the author tells how he reaches this issue and gives an article of this issue of Kurdistan newspaper.

We are looking forward to bringing you new and exciting scientific work in the next issue of Nûbihar Academy.

Editors of the Issue